

Ангел Каралийчев

Крали Марко си намира
конче и булче

Когато се върнал Марко в Прилеп, накрай града слязъл от сурия елен и го пуснал да иде в гората при Гюргя. Нарамил сабята и тръгнал към къщи. Силно затуптяло сърцето му, като си помислил коя ръка е стискала някога сабята. На портата излязла да го посрещне стара майка. Тя го попита:

– Защо ти е, сине, тая страшна сабя?

– Ще тръгна, майко, да браня братята си от врага, който тъпче хубавата ни земя. Я допри до земята ухото си да чуеш как пищи нашият народ, като немощно орле, на което е пламнало гнездото и то напразно се мъчи да разпери голите си крила и да побегне!

– Широка е нашата земя, Марко. Ако ходиш пеш, не ще да можеш навсякъде овреме да пристигнеш. Де ти е конят?

– Нямам кон – замислил се юнакът.

– Без кон не бива. Едно време баща ти имаше тънконога бяла кобила. Ако я видиш, ще я познаеш по черният белег между двете очи. Очите и са жълти като есенната шума на гората. Когато старият ти баща почина, аз я натирих по ливадите на Преспанското езеро. Години минаха оттогава. Тя пасе там и не се е никога връщала. Иди да я намериш! Но-сила е бялата кобила над Македония и чуждите кралства твоя юначен баща, ще носи и тебе. Иди да я намериш!

Обърна се Марко и се упътил към Преспанското езеро, където се зеленеела тучната шир. Тръгнал край брега на езерото и подсвирнал. Тънконогата кобила пасяла росна трева в една дълбока ливада. Щом го чула, тя вдигнала глава и почнала да цвили. До нея наострил уши млад жребец, с горящ червен косъм. Помамил я Марко, посегнал да я хване за увисналия сребърен синджир, но тя трепнала и се хвърлила в езерото. Тогава Марко уловил жребчето и го погледнал: и неговите очи били жълти като майчините му. Метнал се на гърба му, навел се напред и стиснал здраво буйната му грива. Жребчето обиколило ливадето и се втурнало в езерото подир майка си. Плувало. Плувал и Марко, потънал до гърди във водата. Щом минали на другия бряг, намокреният момък слязъл, потупал жребчето по гърба, помилвал го по челото и му рекъл:

– Аз ще ти бъда господар!

Тогава за чудо кончето проговорило с човешки глас:

– Аз съм юнак, но ти си по юнак от мене. Бъди ми господар!

– Как ти е името? – попитал го Крали Марко.

– Шарколия.

– Можеш ли да ходиш бърже?

– Мога по-бърже от вятъра.

Радостно се втурнал Марко с пъргавия си кон към града.

Като стигнал пред високите порти, провикнал се:

– Излез, майко, да отвориш портата!

Додето повтори, Шарколия литнал нагоре и прескочил портата. Не слязъл Марко, ами попитал коня:

– Кажу, майко, едно време кой ковеше бялата тетъова кобила? Кой му точеше дългата сабя?

– Ще идеш, синко – отвърнала майка му, – в Солун при Яна ковача, дето прави сребърни подкови, златни синджири и скъпи чаши. Накрай града, под земята му е ковачницата. Лична е бялата му къща с желязна порта, бели дувари и дълбок кладенец сред двора. Занеси му две торби петолевки. От тях той ще изкове подкови за коня ти. Дай му сабята ти да наточи и му носи още много здраве.

Поел Марко към Солун. Когато похлопал на Яновите железни порти, обадил се ковачът отвътре:

– Хей, кой си ти, незнаен юнако?

– Аз съм Крали Марко, Вълкашиновият син.

– Защо си дошел?

– Дошел съм да ми подковеш коня и сабята ми да наточиш.

– Я си върви по пътя, лудо, други ковач си намери! Аз съм вдигнал две сватби – женя син и дъщеря, – време нямам. Доде не свърша сватбите, решил съм да не прекрачвам прага на ковачницата и чук да не хващам с ръка.

Разлютил се Марко и викнал:

– Отвори!

– Няма да отворя! – обадил се Яно.

Тъй ли? Тогава Марко замахнал с боздугана и ударил тежката порта. Веднъж я ударил – наред двора отхвъркнала. Влязъл вътре и погледнал с гневни очи ковача. Уплашил се Яно и почнал да се моли:

– Чувай, Марко, едно време имахме голяма дружба с твоя баща. Този боздуган, с който събори портата ми – аз съм го правил. Брат да ми си, не ми разтуряй сватбите! Почакай да ги свърша!

И донел Яно от зимника два котли вино да го почерпи. Изпил Марко двата котли на две глътки.

– Ти – обърнал се към ковача – подиграваш ли се с мене? Не ми точи вино капка по капка, ами донеси чашата чабурлията!

Чашата чабурлията събирали ни повече, ни по-малко тъкмо седемдесет стари оки. От нея някога пиел Марковият баща, когато се връщал

изморен от страшните боеве. Вдигнал я Марко и изпил на един дъх руйното вино. В туй време Яновата щерка, чернооката Ангелина, със светнали жълтици на шията, гледала от пруста. Като видяла как Марко пресушил чабурлията чаша, високо се засмяла. Марко повдигнал очи нагоре и бил поразен от нейната хубост. Тя греела по-хубаво от слънцето, което трептяло над широкия Янов двор. Сърцето на младия юнак пръпнало като пиле в росен листак.

– Доведи я, Яно, да ми целуне ръка, дар ще даря този черноок дявол!

Излязъл ковачът на пруста и довел дъщеря си. Колкото била хубава, още по-хубава се изправила срещу Марка Ангелина. Той протегнал ръка от коня и тя доближила устните си до нея. В шъпата и Марко спуснал три жълтици. Когато посягала да ги вземе, на дясната ѝ ръка светнала чудна гривна.

– Я дай да ти видя гривната, кой ти я изкова?

– Тетъ ми я изкова – отвърнала Ангелина и повторно протегнала ръка. Наместо да разгледа гривната, Крали Марко стиснал здраво ръката на момата, издигнал, я нагоре и я преметнал отпреде си.

– Хой! – викнал на коня и изчезнал.

Излязъл Яно, сложил ръка над очи и погледнал: далеч някъде сред полето се подемало облаче бял пушек.

Крилат кон бил Шарколията!

– Хайде, карайте сега другата сватба! – викнал ковачът на сватбарите. – Едната се свърши вече!

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9099>]